

XEDAPEN OROKORRAK

GOBERNANTZA PUBLIKO ETA AUTOGOBERNU SAILA

3012

89/2023 DEKRETUA, ekainaren 13koa, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren esparruan arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barneko informazio-sistema sortu eta arautzen duena.

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko urriaren 23ko 2019/1937 (EB) Zuzentarauak –Batasuneko Zuzenbidearen arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteari buruzkoak–, funtsezkotzat jotzen du, interes publikorako kaltegarriak diren Batasuneko Zuzenbidearen arau-hausteak aurkitu eta prebenitzeko orduan, beren lan-jardueren testuinguruan arau-hauste horien berri izan duten pertsonak betetzen duten eginkizuna arau-hauste horien berri ematen dutenean.

Baina aitortza horrekin batera, beharrezkoa da informazioa ematen dutenei behar bezalako segurtasuna emango dien babes orekatu eta eraginkor bat izatea, hain garrantzi publiko handia duen jarduketa horren ondorioz jasan ditzaketen errepresalien aurrean.

Horrela, aipatutako 2019/1937 Zuzentarauaren bidez, informatzaileen babes eraginkorra bermatzeko Europar Batasunaren eremuan aplikatu beharreko gutxieneko arau komunak jasotzen dira, interes publikoa zaintze aldera. Horretarako, Zuzentarauaren 26.1 artikulua aginduzko transposizioa ezartzen du, alegia: «Estatu kideek zuzentarau honetan ezarritakoa betetzeko legezko xedapenak, erregelamenduzkoak eta xedapen administratiboak jarriko dituzte indarrean».

Arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzeko eta ustelkeriaren aurka borrokatzeko 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legeak Espainiako Zuzenbidean txertatzen du Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko urriaren 23ko 2019/1937 Zuzentaraua, eta zuzenbide positiboan jasotzen du arestian adierazitako oinarrizko helburua, hots, lan- edo lanbide-testuinguru batean arau-hausteak hautematen dituzten eta bertan araututako mekanismoen bidez arau-haustek komunikatzen dituzten pertsonak babestea.

Bestalde, 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legeak 2019/1937 Zuzentarauak jasotakoa baino eremu material zabalagoa du, Zuzentaraua Batasuneko Zuzenbidearen arau-haustetara mugatzen baita, eta gure ordenamendu juridikoko arau-hauste penal eta administratibo larriak eta oso larriak ere barne hartzen ditu, eta horien artean sartzen dira Ogasun Publikoari eta Gizarte Segurantzari kalte ekonomikoa eragiten dieten arau-hauste guztiak.

Babes horren hartzaileak dira aipatutako arau-hausteen berri eman eta sektore publikoko zein pribatuko erakundeekin lanbide- edo lan-loturak dituzten pertsona guztiak, bai eta lanbide-harremana amaituta dutenak ere, eta langile boluntarioak, praktiketako edo prestakuntza-aldiko langileak, edo hautaketa-prozesuetan parte hartzen duten pertsonak. Babesa ematen die, halaber, informatzaile gisa jarduten dutenei laguntza ematen dieten pertsonari, errepresaliak jasan ditzaketen inguruko pertsonari eta informatzailearen jabetzako pertsona juridikoei, besteak beste.

Otsailaren 20ko 2/2023 Legearen edukia ez da mugatzen soilik informatzaileen babesa modu erretorikoan aitortzera; aitzitik, babes horrek hartzen dituen maila eta esparru guztietan hura gauzatzeko beharrezkoak diren mekanismoak sortzea xedatzen du. Beraz, agintari publikoek kudeatutako kanpo-kanalak jasotzeaz gain, informaziorako eta salaketarako barne-kanalak sortzea eta antolatzea ezartzen du enpresen barruan eta entitate publiko guztietan. Horrela, lehen aipatutako Europako arau-testuaren ildo beretik, jardunbide irregularrei buruzko barneko informazio-sistema lehenesten du, eragindako antolakundeak berak haren berri izan dezan; izan ere,

antolakundearen barruko jarduera arduratsu eta eraginkor batek laguntzen du ikertutako jarduketan ondorio kaltegarriak geldiarazten eta gerta daitezkeen kalteak ahalik eta lasterren konpontzen.

Sektore publikoari dagokionez, 2/2023 Legeak informazioa emateko barne-sistema hori edukitzeko betebeharra ezartzen die sektore publikoa osatzen duten organismo eta entitate guztiei, bai eta konstituzio-organoei eta garrantzi konstituzionala dutenei ere, eta autonomia-estatutuetan aipatzen direnei. Horretarako, 5. artikuluan, babes-mekanismo hori abiarazteko arduraduna nor den esaten du, eta hura ezartzeko eta arautzeko betebeharra esleitzen dio «entitate edo organismo bakoitzeko administrazio-organoari edo gobernu-organoari».

2/2023 Legeak Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren eremuan sartzen diren entitate eta antolakundeekiko duen lotura juridikoari dagokionez, haren edukia administrazio publikoen araubide juridikoaren oinarritzko alderdietako bat dela esan behar da, eta hura ezartzea Konstituzioak 149.1.18 artikuluan Estatuari esleitzen dion eskumen eskusiboaren barruan sartzen dela, eta, beraz, nahitaezkoa da Legea zuzenean betetzea.

Ondorioz, 2/2023 Legea oinarritzko arauditzat jo behar denez, Euskal Autonomia Erkidegoaren esparruko administrazio publiko bakoitzari dagokio barne-sistema horiek sortzea eta arautzea; hau da, foru- eta toki-administrazioetako gobernu-organo bakoitzari, bai eta Administrazio Autonomikoko gobernu-organoari ere.

Horrenbestez, helburua da Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoan aplikatzea 2/2023 Legean jasotako aurreikuspenak, Euskal Sektore Publikoari buruzko 2023ko maiatzaren 12ko 3/2022 Legearen II. tituluan jasotako baldintzetan, eta barne-sistema bat eratzea, arau-hausteei buruzko informazioa jakinarazten duten pertsonak informatzeko eta babesteko.

Behin 2/2023 Legeak ezarritako errekerimendua betetzeko betebeharra bereganatuta, lehenik eta behin erabaki behar da dekretu honen bidez sortzen den barneko informazio- eta babes-sistemak zer eremu funtzionaletan jardungo duen.

Sektore publikoko erakunde eta entitate guztiek izan beharko dute barne-sistema hori, eta, beraz, erabakirik egokiena, dekretu honen bidez artikulatua, barne-sistema komun bakarra eratzea da, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoa osatzen duten erakunde guztiak barne hartuko dituen. Horrela, dekretu honek behar bezala bateratzen ditu 2019/1937 (EB) Zuzentarauan eta otsailaren 20ko 2/2023 Legean xedatutakoa betetzea eta Gernikako Estatuak Euskal Autonomia Erkidegoari bere autogobernu-erakundearen antolaketa, araubide eta funtzionamendurako aitortzen dion eskumen eskusiboa baliatzea.

Bestalde, Euskal Sektore Publikoaren maiatzaren 12ko 3/2022 Legean jasotako printzipioari erantzuteaz gain –ekonomia-irizpidean oinarritutako antolaketa, eta baliabideak helburu instituzionaleri behar bezala esleitzea–, Euskal Autonomia Erkidegoan behar bezala bete nahi da otsailaren 20ko 2/2023 Legearen aurreikuspena. Izan ere, kontuan hartu behar da antolaketa-eskema autonomiko osoa barneko informazio-kanal bakar batean biltzeak aitortza administratibo eta sozialaren mailarik handiena emango diola gure eremuan ezarri berri den sistema berritzaile horri eta haren kudeaketa- eta ikerketa-mekanismoei, baita ere, zalantzarik gabe, arau-hausteei eta informazio-kanal bakoitzari buruzko informazioaren barne-sistemaren arduradunari. Bestalde, horrela, saihestu egingo da informazio-kanal ugari egotea, baita oso tamaina txikikoak ere. Izan ere, kanal ugari egotearen ondorioz galdu egingo litzateke sistema honek behar duen goi-mailako posizio instituzionala.

Bigarrenik, garbi gelditu behar da bai 2019/1937 Zuzentarauan eta bai otsailaren 20ko 2/2023 Legean jasotako agindua ez dela mugatzen barneko informazio-sistema horiek sortzera; izan ere, «entitate edo organismo bakoitzeko administrazio-organoari edo gobernu-organoari» ezartzen dio informazioak kudeatzeko prozedura onartzea, konfiantzaren eta inpartzialtasunaren

oinarrizko ezaugarrien arabera, informatzaileen ukigabetasuna behar bezala bermatuz eta babes-tuz, eta informatzailearen nortasunaren konfidentzialtasun-oharrei, irisgarritasunari, arintasunari eta efizientziari erantzunez jasotako informazioak kudeatzean eta ikertzean. Halaber, ikerketa-jar-duketei erantzuteko gehieneko epea zehaztu behar da –epe hori ezin izango da hiru hilabetetik gorakoa izan, jakinarazpena jasotzen denetik zenbatzen hasita–; ukitutako pertsonen errugabe-tasun-presuntzioa eta ohorea errespetatzeko betebeharra; datu pertsonalak babesteari buruzko xedapenak errespetatzekoa, eta, azkenik, informazioa Fiskaltzari berehala igortzeko betebe-harra, baldin eta, zantzuen arabera, komunikazioaren xede diren gertakariak delitu izan badaitezke. Gertakari horiek Europar Batasunaren finantza-interesei eragiten badiete, informazioa Europako Fiskaltzara bidali beharko da.

Era berean, otsailaren 20ko 2/2023 Legeak zehazten du ezen barneko informazio-sistema horrek arduradun bat izan behar duela; alegia, pertsona fisiko bat, kasuan kasuko organismoko gobernu-organoak izendatua. Pertsona horrek entitate edo organismoko gainerako organoeta-tik modu independentean eta autonomoan beteko ditu bere eginkizunak; ezin izango du inolako jarraibiderik jaso bere jardunean, eta eginkizunok gauzatzeko behar diren giza baliabide eta baliabide material guztiak izan beharko ditu eskura, eta bere ardurapean hartuko ditu informazioak kudeatzeko prozeduraren izapidetze prestua eta beharrezkoak diren babes-jarduketak.

Barne-sistemaren arduradun izendatutako pertsonaren ezaugarri horiek direla eta, oinarrizko estatusa duen organo gisa eratu behar da, eta oinarrizko ezaugarri horiek bermatu behar ditu. Hori dela eta, dekretu honen bidez, organo horri mugiezintasun-araubide bat esleitzen zaio, egin-kizunak betetzen dituen bitartean, eta, era berean, lanbide-ukigabetasunaren bermea, funtzio hori betetzeko izendatutako pertsona funtzionario publikoa den kasuan.

Zalantzarik gabe, barneko informazio-sistema hau arautzearekin eta, berandu baino lehen, Eusko Legebiltzarrak kanpoko informazio-kanalaren mekanismo instituzionala eratu ahal izateko aukerarekin, ate bat zabaltzen da Euskal Autonomia Erkidegoko gizarte- eta ekonomia-sarea osatzen duten erakundeen, enpresen eta pertsonen integritatean sakontzeko, interes publikoa babesten duen herritarren lankidetzakultura sendo bat eratzeko beharrezkoak diren urratsak emanez.

Azaldutako esparru juridiko eta soziala kontuan hartuta, Eusko Jaurlaritzak bere gain hartu nahi du, dekretu honen bidez, arau-hausteen berri ematen duten pertsonen informazioa eta babesa emateko barne-sistema arautzea, EAEko eragile ekonomiko eta sozialek, publikoek zein pribatuek, harian-harian beren gain hartu beharko duten konpromiso instituzionalaren erreferente gisa, integritate publikoa babesten eta sustatzen duen kultura bultzatzeko bidean, xede horretarako beren lankidetzak eskuzabaltasun osoz eskaintzen duten herritarren ukigabetasunaren berme-esparru batean.

Hori dela eta, Gobernantza Publiko eta Autogobernuko sailburuak proposatuta, Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoarekin bat etorri eta Gobernu Kontseiluak 2023ko ekainaren 13ko egin-dako bileran gaia eztabaidatu eta onartu ondoren, hau

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.– Xedea.

1.– Dekretu honen bidez, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoan arau-hausteei buruzko informazioa emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistema eratzen da, Arau-hausteei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteko 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legearen II. tituluaren aurreikusitako baldintzetan.

2.– Barneko informazio-sistema honako hauek osatzen dute: barneko komunikazio-kanalak, sistemaren arduradunak eta barneko kanalaren bidez aurkeztutako informazioak kudeatzeko prozedurak.

2. artikulua.– Helburua.

1.– Xedapenaren helburua da informazioaren edo komunikazioaren kultura bultzatzea eta indartzea, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren eremu funtzionalean interes publikoaren aurkako mehatxuak prebenitzeko eta detektatzeko mekanismo gisa, betiere erakundeen eta haiek osatzen dituzten pertsonen integritatea bilatuz.

2.– Horretarako, arau honen helburu nagusia da 4. artikuluan jasotzen diren ekintzen edo ez-egiteen berri ematen duten pertsona fisikoek jasan ditzaketen errepresalien aurrean babes egokia ematea.

3. artikulua.– Aplikazio-eremu funtzionala.

Euskal Sektore Publikoari buruzko maiatzaren 12ko 3/2022 Legearen II. tituluari jasotako baldintzetan, arau-hausteei buruzko informazioa emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren –dekretu honetan arautua– jarduketa-esparruak honako erakunde eta entitate hauek hartzen ditu barnean:

a) Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra.

b) Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Instituzionala; alegia, gaur egun dauden organismo autonomoak eta zuzenbide pribatuko ente publikoak, eta dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera eratzen direnak.

c) Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko ente instrumentalak, gaur egun dauden sozietate publikoak eta haien fundazio eta partzuergoak barne hartuta, bai eta dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera eratzen direnak ere.

d) Euskal Sektore Publikoari buruzko 2022ko maiatzaren 12ko 3/2022 Legearen 10. artikuluan arautzen diren administrazio-agintaritza independenteak eta agintaritza horietako bakoitzaren sorrera-legean arautzen direnak.

4. artikulua.– Aplikazio-eremu materiala.

Arau-hausteei buruzko informazioa emateko eta informatzaileak babesteko dekretu honen bidez arautzen den barne-sistemak bide bat irekitzen du Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoan integratutako entitate eta antolakundeetan gertatutako ekintzei edo ez-egiteei buruzko informazioa emateko, baldin eta arau-hauste penal edo administratibo astun edo oso astun gisa har badaitezke edo, hala badagokio, Europar Batasuneko Zuzenbidearen arau-hauste gisa har badaitezke, Arau-hausteei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteko 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legearen 2. artikuluan ezarritako baldintzetan, kasuan kasuko jakinarazpena egiten duten pertsonen ukigabetasuna bermatzen eta babesten duen esparru batean.

5. artikulua.– Aplikazio-eremu pertsonala.

1.– 4. artikuluan jasotako arau-hausteei buruzko komunikazioa eta informazioa aurkeztu ahal izango dute, Arau-hausteei buruzko informazioa emateko eta informatzaileak babesteko dekretu honen bidez arautzen den barne-sistemaren bitartez, sektore pribatuan zein publikoan lan egiten duten eta arau-hauste horiei buruzko informazioa –zeinak Euskal Autonomia Erkidegoko sektore

publikoan integratutako erakundeei eragiten baitie– lan- edo lanbide-testuinguru batean lortu duten pertsona fisikoek. Betiere barnean hartuko dira Arau-hausteei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteko 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legearen 3.1 artikuluan aipatutakoak.

2.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barneko informazio-sistema honek babesten ditu, halaber, amaitutako lan- edo estatutu-harreman baten esparruan lortutako arau-hausteei buruzko informazioa jakinarazten duten pertsonak, boluntariora-araubideko pertsonak, bekadunak, prestakuntza-aldian dauden langileak, ordainsaria jaso zein ez jaso, bai eta funtzionario- edo lan-harremana hasi gabe duten langileak ere, baldin eta arau-hausteei buruzko informazioa hautaketa-prozesuan zehar lortu bada.

3.– 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legean jasotako informatzailea babesteko neurriak, dekretu honetan araututako arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren esparruan emango direnak, honako hauei ere aplikatuko zaizkie, 20. artikuluan xedatutakoaren arabera:

a) Langileen legezko ordezkariak, informatzaileari aholkuak eta laguntza emateko eginkizunak betetzen ari direnean.

b) Informatzailearekin harremana duten eta errepresaliak jasan ditzaketen pertsona fisikoak, hala nola lankideak edo senideak.

c) Informatzaileak zerbitzuak ematen dituen antolakundearen esparruan, prozesuan hari laguntza ematen dioten pertsona fisikoak.

d) Informatzaileak ugazaba dituen pertsona juridikoak, edo berarekin lan-testuinguru batean bestelako edozein harreman duten pertsona juridikoak, edo beraren partaidetza esanguratsua dutenak.

II. KAPITULUA

INFORMAZIOAK KUDEATZEKO PROZEDURA

6. artikulua.– Barneko komunikazio-kanala.

1.– Barneko komunikazio-kanal bat eratzen da, egoitza fisikoa eta elektronikoa dituen, dekretu honen bidez sortutako arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren funtzionamendua antolatzeke.

2.– Dekretu honen 5. artikuluan zerrendatutako edozein pertsonak jo ahal izango du barne-kanal horretara, 4. artikuluan aipatzen diren arau-hausteei buruzko informazioa aurkezteko.

7.– artikulua.– Irisgarritasuna.

1.– Barneko kanal horretan, komunikazioak idatziz edo ahoz aurkeztu ahal izango dira, ezarritako egoitzan aurrez aurreko bilera eginda, posta bidez, edo horretarako prestatutako edozein bitarteko elektronikoren bitartez, edo telefonoz edo ahots-mezularitzaren bidez.

Informazioa aurkeztean, informatzaileak helbide bat, posta elektronikoa bat edo leku seguru bat adierazi ahal izango du jakinarazpenak jasotzeko, eta, era berean, berariaz uko egin ahal izango dio arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemak informazioaren ondorioz egindako jarduketan edozein komunikazio jasotzeari.

2.– Komunikazioa barneko kanal horren bidez bideratzen dutenei modu argi eta irisgarrian emango zaie kanpoko informazio-kanalen berri, agintari eskudunen aurrean eta, hala badagokio, Europar Batasuneko erakunde eta organismoen aurrean baliatzeko.

3.– Barneko informazio-kanalak komunikazio anonimoak aurkeztea eta ondoren izapidetzea ere onartuko du.

4.– Ahozko komunikazioak eta aurrez aurreko bilerak dokumentatu egin beharko dira, informazioailearen alde zuzeneko baimena eskuratuta. Horretarako, elkarrizketa grabatu egingo da, edo hura osorik eta zehatz-mehatz transkribatu, informatzaileak egiaztatu eta onartu ondoren, zeinak bere ustez zuzendu beharrekoa den guztia zuzendu ahal izango baitu.

5.– Ahots-grabazioa, beste datu batzuekin batera –hala nola telefono-zenbakia–, edo norena den identifika dezaketen beste pertsona batzuen esku jartzea, datu pertsonaltzat hartzen da, eta, beraz, datu pertsonal horien tratamendu automatizatua babesteko araudiaren mende egongo da datu horien zaintza eta kudeaketa.

6.– Prozedurari buruzko informazio guztia, formularioak barne, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoa egongo da eskuragarri, helbide honetan: <https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/prozedura-zenbakia> xxxxx (prozedura Zerbitzu eta Prozeduren Katalogoan, ZKn, eta egoitza elektronikoa alta emanda dagoenean bete beharrekoa).

8. artikulua.– Konfidentzialtasuna.

1.– Barneko informazio-kanalera helarazitako komunikazioak aurkezten diren unetik aurrera kudeatuko dira, konfidentzialtasun zorrotzeko araubide baten pean. Araubide horrek informatzailearen anonimotasuna, eta hala dagokionean, nortasuna eta harekin lotutako gainerako datuak babesteko dituzte beti, bai eta komunikazioa aurkezteko inguruabarrak ere, eta azaldutako egitateetan aipatzen direnei ez zaizkie inola ere jakinaraziko. Horren guztiaren berri emango zaie informatzaileei alde zuzenetik eta espresuki, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko 2016/679 (EB) Erregelamenduan xedatutakoaren arabera.

2.– Konfidentzialtasun-araubide bera aplikatuko zaie komunikazioan aipatutako hirugarren guztiei eta komunikazioak ukitutako pertsonari. Era berean, eta Arau-hausteei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteko 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legearen 9. 2 g) artikuluan ezarritakoari jarraikiz, konfidentzialtasunaren bermea hedatuko da komunikazioa dekretuak araututakoaz bestelako barne-kanalen bidez igortzen den kasuetara edo haren tratamenduaren arduradun ez direnei igortzen zaien kasuetara.

3.– Barne-kanalaren aurrean aurkeztutako informazioak kudeatzean konfidentzialtasuna hautsiz gero, horrek ordenamenduaren ez-betetze larria ekarriko du, eta, horrenbestez, dagozkion administrazio-erantzukizunak exijituko zaizkie egileei, barneko informazio-sistemaren arduradunak proposatuta, barne-sistema hori atxikita dagoen saileko sailburu titularrak exijituta.

4.– Dekretu honen 16. artikuluan jasotako barne-sistemaren arduradunak bere gain hartuko dituzte arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistema honetako datu pertsonalak tratatzeko arduradunaren eginkizunak, zeinak datu pertsonalen babesari buruzko araudian jasota baitaude.

9. artikulua.– Kudeaketa-prozedura.

Dekretu honen 16. artikuluan aurreikusitako sistemaren arduradunari dagokio barne-kanalaren bidez aurkeztutako informazioak kudeatzeko prozedura izapidetzea.

10. artikulua.– Erregistroa.

1.– Barne-kanal horren aurrean formulatutako informazio guztiak, aurkezteko formatua edozein dela ere, behar bezala erregistratuko dira, eta bertan jasoko dira horiek kudeatzeko oinarrizko mugarrak. Tresna horrek erabateko konfidentzialtasuna gordeko du beti, eta sistemaren arduradunak eta bere bulegoko langileek soilik izango dute sarbidea.

2.– Erregistro hori ez da publikoa izango, eta haren edukia osorik edo partzialki eskuratu ahal izango da soilik agintaritzaren judizial eskudunak eskaera arrazoitua egiten badu, auto bidez, eta prozedura judizial baten esparruan eta haren tutoretzapean.

3.– Jasotako informazioei eta garatu beharreko barne-ikerketei buruzko datu pertsonalak erregistro honetan gordeko dira soilik informazioaren xede diren egitateak ikertzeko eta egitate horiei buruzko jardura amaitzeko beharrezkoa eta ezinbestekoa den aldiaren. Zehazki, kontuan hartuko da Arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzeko eta ustelkeriaren aurka borrokatzeko otsailaren 20ko 2/2023 Legearen 32. artikuluan 3. eta 4. apartatuetan aurreikusitakoa. Datuak ezin izango dira inola ere gorde hamar urte baino gehiagorako.

11. artikulua.– Aurkeztutako komunikazioa jaso izanaren agiria.

Aurkeztutako komunikazioa jaso izanaren agiria bidaliko zaio informatzaileari. Komunikazio hori ez bada bitarteko elektronikoen bidez egiten –bitarteko elektronikoen bidez, jaso izanaren agiria berehala bidaltzen da–, komunikazioa jaso eta gehienez ere zazpi egun naturaleko epean formalizatuko da, non eta horrek ez duen arriskuan jartzen konfidentzialtasuna.

12. artikulua.– Komunikazioa baloratzeko aurretiazko prozesua.

1.– Sistemaren arduradunak egiaztatuko du komunikazioan azaldutako egitateak edo jokabideak 4. artikuluan xedatutako aplikazio-eremu materialaren barruan dauden.

2.– Aurretiazko kalifikazio horretarako edo ikerketa hasteko eta hedatzeko funtsezko alderdiren bat osatu behar dela ikusiz gero, sistemaren arduradunak informazio gehigarria eskatu ahal izango dio informatzaileari.

3.– Egin beharreko balorazioak egin ondoren, sistemaren arduradunak uste badu aurkeztutako informazioak ez dituela betetzen otsailaren 20ko 2/2023 Legeak eta dekretu honek eskatutako baldintzak edo betekizunak, hala izapidetzeko nola beharrezko ikerketa behar bezala garatzeko, artxibatu egingo du, eta horren berri emango dio informatzaileari, aldi berean jakinaraziz ezen arau-hausteei buruzko informazioaren kanpoko kanalera jotzeko aukera duela, kasuan kasuko erakunde publikoen aurrean.

4.– Honako egoeretako edozein gertatzen denean, sistemaren arduradunak onartezintzat joko ditu komunikazioa eta haren izapidetzea; horrenbestez, artxibatu egingo du, eta informatzaileari horren berri emango dio aurkeztu eta bost eguneko epean:

a) Kontatutako gertaerek inolako egiantzik ez dutenean.

b) Komunikazioak argi eta garbi oinarririk ez duenean edo, sistemaren arduradunaren iritziz, delitu bat eginez lortu dela pentsatzeko arrazoizko zantzuak daudenean. Azken kasu horretan, ez onartzeaz gain, delitutzat jotzen diren gertaeren zerrenda zehatza igorriko zaio Fiskaltzari.

c) Komunikazioak arau-hausteei buruzko informazio berri eta esanguratsurik ez duenean, aurreko komunikazio batekin alderatuta, zeinari buruzko prozedurak amaitu diren, salbu eta bes-

telako segimendu bat justifikatzen duten gertakari edo zuzenbideko inguruabar berriak gertatzen direnean.

5.– Artikulu honen 3. eta 4. apartatuetan aurreikusitako kasuetan, aurkeztutako informazioa artxibatzea erabaki ondoren, sistemaren arduradunak berehala ezabatuko ditu komunikazio horri buruzko datu pertsonalak.

13. artikulua.– Ikerketa fasea.

1.– Komunikazioak 4. artikuluan jasotako kasuei buruzkoak direla egiaztatu ondoren, sistema-ren arduradunak berehala ekingo dio aurreko artikuluan adierazitako baldintzetan egokitze josten den informazioan jasotako gertaerak ikertzeari eta egiaztatzeari. Horretarako, inplikaturiko organo edo erakundeetako arduradunengana joko du, informazioa benetakoa den egiaztatzeko.

2.– Komunikazioan jasotako gertaerak, zantzuen arabera, delitua izan badaitezke, sistemaren arduradunak berehala bidaliko dio informazioa Ministerio Fiskalari, eta amaitutzat emango du bere jarduna. Horren berri emango die informatzaileari eta ukitutako organismo edo erakundea atxikita dagoen saileko sailburuari, bai eta barneko informazio-sistema atxikita dagoen saileko sailburuari ere, hargatik behar den erreserba eragotzi gabe, jardun horiei buruzko sekretu-adierazpen judiziala egingo balitz.

3.– Informazioan jasotako gertaerak ikertzeko eta egiaztatzeko jarduketak ukitutako pertsonen errugabetasun-presuntzioa eta ohorea ahalik eta begirune eta errespeturik handienarekin gordez garatuko dira, bai eta datu pertsonalak babesteari buruzko legezko xedapenak betez ere. Era berean, ukitutako pertsonak eskubidea izango du egozten zaizkion ekintzen edo ez-egiteen berri izateko eta edozein unetan eta xedatzen den denboran eta moduan entzuna izateko.

4.– Sistemaren arduradunak edo haren bulegoko edozein kidek, berezkoak dituzten ikerketa-zereginetan ari direla, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko administrazio, organismo edo erakundeen titularrei edo arduradunei errekerimendua eginez gero, al bait lasterren eta ahalik eta prestutasun handienarekin erantzun beharko diete eskaerei, eskaera jaso eta gehienez ere zazpi eguneko epean.

5.– Adierazitako epea igarota, eskaerak ez badu ondoriorik izan eta ez bada behar bezala bete, sistemaren arduradunak idazkia bidaliko dio betebeharra konplitu ez duenaren nagusi hierarkikoari, eta, halakorik ez badu, kasuan kasuko organismoa edo entitatea atxikita dagoen saileko sailburu titularri.

6.– Komunikazio hori jaso ondoren, eskatutako informazioa emango dio sailburuak sistemaren arduradunari gehienez ere zazpi eguneko epean, eta informazio-espeditatea irekiko du, dagozkion erantzukizunak behar bezala argitzeko. Barne-sistemaren arduradunari informazio-espeditatea amaitu dela jakinaraziko zaio.

14. artikulua.– Izapideak amaitzea.

1.– Aurkeztutako informazioaren berri emateko eskatzen diren ikerketa-jarduketei erantzuteko gehieneko epea hiru hilabetekoa izango da, informazioa jasotzen denetik zenbatzen hasita. Informazioak ukitutako kasuak bereziki konplexuak badira, epe hori beste hiru hilabetez luzatu ahal izango da, informatzaileari behar bezala arrazoituz jakinarazita.

2.– Ikerketa amaituta, sistemaren arduradunak informatzaileari jakinaraziko dio ikerketaren emaitza, salbu eta informazio anonimoen kasuan eta informatzaileak uko egin badio edozein komunikazio jasotzeari.

3.– Arau-hauste administratiborik ez dagoela ondorioztatzen bada, sistemaren arduradunak espedientea artxibatuko du eta emandako informazioari buruzko datu pertsonalak berehala eza-batuko ditu.

4.– Ikerketa amaitu ondoren ikusten bada, zantzuen arabera, delitua egon daitekeela, sistemaren arduradunak informazioa eta ikertutako egitateak bidaliko dizkio Ministerio Fiskalari, eta amaitutzat emango du bere jarduna. Horren berri emango dio ukitutako organismo edo erakundea atxikita dagoen saileko sailburuari, bai eta barneko informazio-sistema atxikita dagoen saileko sailburuari ere, hargatik behar den erreserba eragotzi gabe, jardun horiei buruzko sekretu-adierazpen judiziala egingo balitz.

5.– Arau-hauste administratiboa egon daitekeela ondorioztatuz gero, sistemaren arduradunak idatzi bat helaraziko dio inplikaturiko organismoa edo erakundea atxikita dagoen saileko sailburu titularri. Idazki horretan, ikerketaren ondorioak azalduko ditu, eta hautemandako arau-haustea zuzentzeko eta dagozkion erantzukizunak argitzeko beharrezkoak diren jarduketak hasteko eskatuko du.

6.– Komunikazio hori barneko informazio-sistema hau atxikita dagoen saileko sailburuari ere helaraziko zaio.

7.– 5. apartatuan azaldutako komunikazioa jaso eta hilabeteko epean, kasuan kasuko sailburuak egindako jardueren berri emango dio, zehatz-mehatz, arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunari.

15. artikulua.– Prozedurako erabakiak.

Jakinarazi zaizkion informazioei dagokienez arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak hartu dituen erabakien aurka ezin izango da errekurtsorik jarri administrazio-bidean, ez eta administrazioarekiko auzien bidean ere, Arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzeko eta ustelkeriaren aurka borrokatzeko otsailaren 20ko 2/2023 Legearen 13.5 artikuluan xedatutakoaren arabera.

III. KAPITULUA

ARAU-HAUSTEEN BERRI EMATEKO ETA INFORMATZAILEAK BABESTEKO BARNE-SISTEMAREN ARDURADUNA

16. artikulua.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduraduna.

1.– Barneko informazio-sistemaren arduraduna sistemaren funtzionamenduaz arduratzen den pertsona fisiko bat da, babes-neurriak hartzea eta aurkeztutako arau-hausteen jakinarazpenak jasotzea, izapidetzea eta ikertzeko prozedurak kudeatzea eginkizuntzat dituen, dekretu honetan aurreikusitakoaren arabera.

2.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak modu independentean beteko ditu bere eginkizunak, eta ezingo du inolako jarraibiderik jaso hura gauzatzean, dekretu honetan eta Arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzeko eta ustelkeriaren aurka borrokatzeko otsailaren 20ko 2/2023 Legean aurreikusitako baldintzetan.

3.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduraduna barneko informazio-sistema hau atxikita dagoen sailari atxikita geratuko da, baina haren egitura hierarkikoan sartu gabe, eta autonomia hierarkiko eta funtzional osoa izango du.

17. artikulua.– Araubide juridikoa.

1.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunaren lanpostua betetzen duen pertsona zuzendari-karguaren pareko maila edo kategoria duen goi-karguduna izango da.

2.– Gobernu Kontseiluak izendatuko du, Zuzenbidean eta Administrazio Publikoaren antolamenduan espezializatutako jakintza kontuan hartuta, sei urteko epe luzaezinerako.

3.– Izendapen-aldian zehar bere eginkizunak betetzen dituen bitartean, ezin izango da lekuz aldatu, baldin uko egiten ez badio edo bere eginkizunak betetzean dolu edo zabarkeria larria egiten ez badu.

4.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunaren izendapena eta kargutik kentzea Euskal Autonomia Erkidegoko agintaritza eskudunari jakinaraziko zaizkio, edo, hala badagokio, Informatzailea Babesteko Agintaritza Independenteari, hamar egun balioduneko epean, eta, kargutik kenduz gero, hori justifikatzen duten arrazoiak zehaztuko dira.

18. artikulua.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunaren bulegoa.

1.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunaren lanpostua betetzen duen pertsonak bere eginkizuna behar bezala betetzeko behar dituen bitarteko materialak eta giza baliabideak izango ditu.

2.– Berariaz, bere bulegoko langileen lanpostu-zerrendaren proposamena egingo du, eta barneko informazio-sistema hori atxikita dagoen saileko sailburuari helaraziko dio, Gobernu Kontseiluak onar dezan.

3.– Gobernu Kontseiluari dagokio arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak modu arrazoituan egiten dituen bitarteko-errekerimenduei erantzutea.

4.– Barne-sistemaren arduradunak eta bere bulegoko kide guztiek, beren eginkizunak betetzean, sekretua gordetzeko betebeharra izango dute, eta, era berean, beren jardueran independentziaz jardungo dutela bermatu beharko da.

IV. KAPITULUA

BABES-NEURRIAK

19. artikulua.– Babes-baldintzak.

Arau-hausteei buruzko informazioa dekretu honetan ezarritakoaren arabera jakinarazten edo ezagutzera ematen duten pertsonak eskubidea izango dute erabateko ukigabetasuna atxikitzeko eta, horretarako, arau-hausteei buruzko informazioa emateko eta informatzaileak babesteko dekretu honen bidez arautzen den barne-sistemaren esparruan, behar diren laguntza- eta babes-neurriak jasotzeko, jasan ditzaketen errepresalien aurka, Arau-hausteei eta ustelkeriaren aurkako borrokari buruzko informazioa ematen duten pertsonak babesteko 2023ko otsailaren 20ko 2/2023 Legean jasotako baldintzetan.

20. artikulua.– Babes-neurriak hartzea.

1.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak hautematen badu –zuzenean, zeharka, edo informatzailearen edo dekretu honen 5. artikulua

3. apartatuan aurreikusitako pertsonen komunikazioaren bidez– dekretu honen 5. artikuluan zerrendatutako pertsonen eta subjektuen aurkako edozein murrizketa edo errepresalia egin dela barneko informazio-kanalaren aurrean arau-haustea jakinaraztean, egoera horren berri emango dio idatziz inplikaturiko organismoa edo erakundea atxikita dagoen saileko sailburuari, eta sailburuak dagokion administrazio-eremu publikoko agintaritzari jakinaraziko dio gertaera hori, jarduera hori berehala geldiarazteko. Sistemaren arduradunak, aldi berean, horren berri emango dio barneko informazio-sistema hau atxikita dagoen saileko sailburu titularrari.

2.– Hamabost eguneko epe luzaezinean, barneko informazio-sistema hau atxikita dagoen saileko sailburuak arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunari helaraziko dio erabakitako babes-neurrien eta horiek errepika ez daitezen hartutako barne-jarduketan zerrenda.

LEHENENGO XEDAPEN GEHIGARRIA.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren publikotasuna.

Bai Eusko Jaurlaritzak, bere gardentasun-atariaren bidez –Gardena–, bai arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak ere, informazioa dekretu honetan araututako barne-kanalaren bidez aurkezteko modalitateak eta erraztasunak jakinaraziko dituzte. Horrekin batera, informazio-kanpainak egingo dituzte aldizka, herritarrek informazio hori eskuragarri izan dezaten errazteko eta informazioaren kultura sustatzeko, interes publikoaren aurkako mehatxuak prebenitzeko eta detektatzeko eta osotasun publiko demokratikoa indartzeko mekanismo gisa.

BIGARREN XEDAPEN GEHIGARRIA.– Urteko memoria.

Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak memoria bat egingo du urtero, erakundearen jarduna bilduko duena. Memoria hori Eusko Jaurlaritzari bidaliko zaio urteko lehen lauhilekoan, eta haren gardentasun-atarian –Gardena– argitaratuko da.

LEHENENGO XEDAPEN IRAGANKORRA.– Baliabideak.

Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunak, bera izendatu eta hilabeteko epean, bere eginkizunak ohikotasunez betetzen hasteko behar dituen bitarteko pertsonal eta materialen errekerimendu arrazoitua planteatuko du.

Gobernu Kontseiluak berehala erantzungo dio, Gobernantza Publiko eta Autogobernuko sailburuaren bitartez, baliabideen eskaera horri, halako moldez non, izendatu eta bi hilabeteko epean, arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduraduna bere eginkizunak ohikotasunez eta modu integralean betetzeko moduan egongo baita, dekretu honetan jasotako baldintzetan.

BIGARREN XEDAPEN IRAGANKORRA.– Egoitza.

Barneko informazio-kanalaren egoitza elektronikoz gain, arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduradunaren bulegoak egoitza fisiko propio bat izango du, dekretu honen aplikazio-eremu funtzionalean dauden Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoetatik eta sektore publikoko erakundeetatik berezia, informatzailea behar bezala babesteko.

Gobernu Kontseiluak arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduraduna izendatu eta gehienez ere bi hilabeteko epean, eta hark bere eginkizunei

2023ko ekainaren 26a, astelehena

ohikotasunez ekitearekin batera, organo horri dagozkion lokalak emango zaizkio, eta horien koka-pena behar bezala jakinaraziko da.

HIRUGARREN XEDAPEN IRAGANKORRA.– Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren jardueraren hasieraren publizitatea.

Gobernu Kontseiluak arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduraduna izendatu ondorengo lehen bi hilabeteetan, arduradunak, Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailarekin lankidetzan, barne-sistemaren xedeari eta helburuei buruzko informazio-kanpaina publiko bat egingo du, eta barneko informazio-kanalera sartzeko mekanismoak azalduko ditu.

AZKEN XEDAPENENETAKO LEHENENGOA.– Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen 2021eko urtarrilaren 19ko 8/2021 Dekretua aldatzea.

Letra berri bat, p), gehitzen zaio Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 8/2021 Dekretuaren 2.2 artikuluari. Honela dio:

«2. artikulua.– Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailaren egitura orokorra.

2.– Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailari atxikita edo lotuta daude, beren sortze-araue-tan ezartzen den moduan, honako organo hauek:

p) Arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barne-sistemaren arduraduna, Sailaren egituran integratu gabe, bere eginkizunak betetzeko autonomia hierarkiko eta funtzional osoz, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren esparruan arau-hausteen berri emateko eta informatzaileak babesteko barneko informazio-sistema eta arautzen duen ekainaren 13ko 89/2023 Dekretuaren 16. artikuluan ezarritakoaren arabera».

AZKEN XEDAPENETAKO BIGARRENA.– Indarrean jartzea.

Dekretu hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratzen den egunean bertan jarriko da indarrean.

Vitoria-Gasteizen, 2023ko ekainaren 13an.

Lehendakaria,
IÑIGO URKULLU RENTERIA.

Gobernantza Publiko eta Autogobernuko sailburua,
OLATZ GARAMENDI LANDA.